

**ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ «ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

**ЗАТВЕРДЖЕНО**

Рішенням вченої ради

Закладу вищої освіти

«Подільський державний університет»

від 26.10.2023, протокол № 9

Введено в дію наказом ректора

від 24.10.2023, № 184



Ректор

*[Handwritten signature]*  
Володимир ІВАНІШИН

**ПОЛОЖЕННЯ  
ПРО СИСТЕМУ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ  
ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ У  
ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ «ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ  
УНІВЕРСИТЕТ»**

**(Нова редакція)**

м. Кам'янець-Подільський,

2023 р.

## 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Внутрішнє забезпечення якості освіти Закладу вищої освіти «Подільський державний Університет» є системою професійної взаємодії, що розглядає всі передбачені Статутом види діяльності з погляду досягнення академічної досконалості, включно з якістю освітньої діяльності та якістю вищої освіти.

В основу цього Положення покладені «Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти» (Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG)), норми Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», затверджених Міністерством освіти і науки України стандартів вищої освіти за спеціальностями, Положення про організацію освітнього процесу в Закладі вищої освіти «Подільський державний університет».

Система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Університеті створюється з метою:

- визначення загальної структури системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти;
- конкретизації змісту процедур контролю якості;
- розподілу сфер відповідальності за функціонування системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти.

Система внутрішнього забезпечення якості освіти ґрунтується на таких принципах:

- академічна свобода;
- відкритість до нових знань та критики;
- чесність і толерантність у ставленні до всіх своїх членів і партнерів;
- взаємна вимогливість та довіра;
- ініціативність;
- лідерство;
- суспільна відповідальність.

## 2. ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ТА ФУНКЦІЇ

Основними завданнями та функціями внутрішнього забезпечення якості є:

- впровадження стратегічних розробок, пов'язаних з якістю, в рамках процедур забезпечення якості, а також їх удосконалення відповідно до стратегії розвитку закладу вищої освіти;
- розроблення й оновлення нормативно-методичної бази забезпечення якості вищої освіти та освітньої діяльності в університеті;
- підготовка випускників відповідно до сучасних вимог ринку праці;
- сприяння формуванню академічної культури якості в університеті;
- організація і здійснення моніторингу якості вищої освіти та освітньої діяльності;
- періодичний аналіз та перегляд освітніх програм, навчальних планів, робочих програм навчальних дисциплін на предмет їх відповідності нагальним вимогам ринку праці, потребам здобувачів вищої освіти;
- організація опитувань (анкетувань, оцінювань тощо) здобувачів вищої освіти та викладачів з питань якості організації освітнього процесу;
- регулярний збір та обробка інформації щодо надання освітніх послуг (опитування випускників та роботодавців);
- вільне творче навчання (формування студентами власної траєкторії навчання, забезпечення реальної вибірковості дисциплін);
- рейтингова система оцінювання знань;
- підвищення кваліфікації (професійне зростання) викладачів (насамперед донесення педагогічних навичок і навчання з досвіду, у т.ч. через відвідання пар своїх колег);
- забезпечення якості складу науково-педагогічних і педагогічних працівників;
- впровадження інноваційних технологій та методик викладання;

- забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників університету і здобувачів вищої освіти;
- інформування усіх зацікавлених сторін про стан якості освіти й освітньої діяльності університету через інформаційні ресурси;
- забезпечення академічної доброчесності;
- формування на підставі моніторингових досліджень рекомендацій щодо управлінських рішень з підвищення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти;
- комунікація з акредитаційними органами Міністерства освіти і науки України та Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти;
- інтернаціоналізація університету.

### **3. СТРУКТУРА**

Відповідальність за забезпечення якості навчання і викладання в університеті покладається на наступних керівників та підрозділи (їхні повноваження визначаються окремими Положеннями):

3.1 Ректор Закладу вищої освіти «Подільський державний Університет».

3.2 Проректор з навчальної роботи (організація освітнього процесу, ліцензування та акредитація).

3.3 Проректор з навчальної, науково-інноваційної та міжнародної діяльності (інтеграція наукових досліджень та міжнародної діяльності).

3.4 Проректор з навчально-науково-виробничих питань розвитку і адміністративно-господарської діяльності (забезпечення якості освітнього середовища).

3.5 Вчена рада університету (визначає стратегію і перспективні напрями розвитку освітньої, наукової та інноваційної діяльності університету).

3.6 Навчально-методичний відділ забезпечення якості вищої освіти

(опитування студентів, випускників, роботодавців і викладачів; участь у вдосконаленні навчальних курсів, освітніх програм та якості викладання; дотримання норм академічної доброчесності).

3.7 Науково-дослідна частина (сприяє реалізації державної політики у сфері науки, науково-технічної, інноваційної діяльності, інтелектуальної власності й трансферу технологій в системі Міністерства освіти і науки України та інших галузевих міністерств).

3.8 Відділ міжнародних зв'язків (академічна мобільність студентів і викладачів, інші форми інтернаціоналізації).

3.9 Навчально-науковий центр підвищення кваліфікації (співпраця з бізнесом, спеціалізоване вдосконалення освіти та професійної підготовки слухача шляхом поглиблення, розширення і оновлення його професійних знань, умінь і навичок або отримання іншої спеціальності на основі здобутого раніше рівня освіти та практичного досвіду, спеціалізації, підвищення кваліфікації, стажування, інші форми підготовки фахівців).

3.10 Відділ міжнародної та виробничої практики і працевлаштування (розширення та зміцнення співробітництва з провідними зарубіжними та вітчизняними навчальними закладами, підприємствами, фермерськими господарствами та іншими організаціями з метою підвищення освітніх і професійних навиків науково-педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти).

3.11 Центр виховної роботи і соціально-культурного розвитку (створення умов для реалізації творчого потенціалу особистості здобувача освіти, розвитку його нахилів і обдарувань, контролю за функціонуванням гуртожитків, забезпечення належних умов для проживання у них здобувачів освіти, організація і проведення профорієнтації, налагодження психологічної підтримки здобувачів освіти, популяризація академічної доброчесності, проведення маркетингових досліджень та виставкової діяльності, забезпечення ефективної реклами Закладу вищої освіти «Подільський державний університет»).

3.12 Кафедри, факультети/інститути (вдосконалення навчальних курсів, освітніх програм та якості викладання, залучення випускників, роботодавців до освітнього процесу).

3.13 Студентське самоврядування (просування студентських ініціатив, участь у забезпеченні якості та прийнятті важливих рішень).

#### **4. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ**

Забезпечення якості освіти здійснюється в університеті двома шляхами: через забезпечення якості управлінських та освітніх процесів і врахування якості підготовки студентів, що реалізуються через:

- якість організаційного, методичного та матеріально-технічного забезпечення освітнього процесу;
- якість викладання;
- якість курсів та освітніх програм;
- якість підготовки студентів (якість навчання);
- відповідність рівня професійних навичок випускників кваліфікаційним вимогам за спеціальностями;
- здатність керівників різних ланок та університетських підрозділів приймати управлінські рішення стосовно подальшого вдосконалення та розвитку системи якості університету (лідерство).

#### **5. ВДОСКОНАЛЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ, НАВЧАЛЬНИХ КУРСІВ ТА ОСВІТНІХ ПРОГРАМ**

В університеті функціонують механізми взаємодії, розподіл відповідальності з метою моніторингу, перегляду і вдосконалення освітнього процесу, навчальних курсів та освітніх програм:

5.1 Навчально-методичний відділ забезпечення якості освіти у співпраці із кафедрами, факультетами/інститутами та студентським самоврядуванням здійснює регулярний моніторинг якості викладання навчальних курсів та освітніх програм через онлайн-опитування здобувачів, викладачів, через регулярний перегляд освітніх програм,

навчальних планів, робочих програм дисциплін та через проведення внутрішньої акредитації освітніх програм.

При опитуванні (анкетуванні) підлягають обов'язковому з'ясуванню рівень задоволеності та думки здобувачів вищої освіти щодо:

- відповідності обсягу освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС) фактичному навчальному навантаженню здобувачів;

- наявності, доступності та послідовності дотримання чітких і зрозумілих правил проведення контрольних заходів;

- неупередженості екзаменаторів, дотримання процедур запобігання і врегулювання конфлікту інтересів при здійсненні заходів педагогічного контролю;

- наявності вільного доступу здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання за освітньою програмою;

- рівня освітньої, організаційної, інформаційної, соціальної, психологічної та консультативної підтримки здобувачів вищої освіти з боку випускової кафедри, факультету/інституту, інших структурних підрозділів;

- наявності та достатності умов для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами;

- чіткості, зрозумілості, доступності та послідовності дотримання процедур вирішення конфліктних ситуацій (включаючи, але не виключно, пов'язаних із сексуальними домаганнями або дискримінацією);

- залучення здобувачів вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування до процесу періодичного перегляду освітніх програм, цілей та очікуваних результатів навчання програми та інших процедур забезпечення її якості як партнерів;

- рівень обізнаності щодо принципів академічної доброчесності;

- рівень задоволеності співвідношенням аудиторної та самостійної роботи;

- рівень задоволеності практикою;
- якість методичного та матеріально-технічного забезпечення освітнього процесу;

- інші питання щодо якості освітньої програми в цілому та її окремих компонентів, організації освітнього процесу, якості викладання тощо.

Питання для анкет формуються НМВЗЯВО, подаються для розгляду на засіданнях студентського самоврядування, науково-методичної ради університету та можуть коригуватися за обґрунтованими пропозиціями учасників освітнього процесу.

Анкетування здобувачів вищої освіти проводиться щорічно.

Матеріали анкетування здобувачів вищої освіти узагальнюються НМВЗЯВО та оприлюднюються на веб-сайті університету. Результати анкетування обговорюються та аналізуються на засіданнях робочих груп щодо моніторингу та перегляду освітніх програм, вчених рад факультетів/інститутів, науково-методичній раді університету з метою забезпечення якості освіти та освітньої діяльності.

Опитування/анкетування роботодавців і випускників проводиться щорічно, під час проведення Ярмарки вакансій, Зустрічі випускників та інших відповідних заходів університету. Відповідальність за організацію, проведення та моніторинг опитування/анкетування стейкхолдерів покладено на керівників проєктних груп (гарантів освітніх програм).

**Опитування/анкетування випускників передбачає отримання та аналіз інформації щодо:**

- задоволення випускників освітнім процесом;
- актуальності і відповідності змісту освітньої програми потребам та вимогам ринку праці;

- якості складових освітньої програми, зокрема теоретичної та практичної компонентів освітніх програм;

- рівня задоволеності отриманими знаннями та уміннями, вирішальними для працевлаштування та подальшої професійної діяльності;



- готовності та здатності працювати в колективі, команді;
- можливості працевлаштування за даною освітньої програмою;
- потреб в інших освітніх пропозиціях для подальшого професійного зростання;
- інших питань.

**Опитування/анкетування роботодавців передбачає отримання та аналіз інформації щодо:**

- якість та актуальність освітньої програми;
- ефективності співпраці організації із закладом освіти;
- зацікавленість у прийомі на роботу випускників закладу;
- рівень практичних навиків випускників;
- інших питань.

Результати опитування роботодавців та випускників використовуються під час перегляду та вдосконалення освітніх програм на засіданнях робочих груп, при реалізації інституційних процедур внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, можуть бути предметом розгляду на засіданнях вчених рад факультетів/інститутів та науково-методичної ради університету.

5.2 З метою забезпечення участі в розробці, моніторингу та перегляду освітньої програми зацікавлених сторін щодо діяльності проектної групи за поданням гаранта можуть долучатися представники науково-педагогічного складу, здобувачі вищої освіти, представники студентського самоврядування та роботодавці, що формують робочу групу. Питання пов'язані із оновленням, модернізацією, створенням нових освітніх програм розглядаються також на засіданнях вчених рад факультетів/інститутів та на засіданнях науково-методичної та вченої рад університету. Питання, пов'язані із створенням та переглядом освітніх програм регламентуються Положенням про порядок розроблення, затвердження та періодичного перегляду освітньої програми в Закладі вищої освіти «Подільський державний університет».

5.3 Вчена рада університету, навчально-методичний відділ забезпечення якості вищої освіти, науково-дослідна частина, відділ

міжнародних зв'язків, навчально-науковий центр підвищення кваліфікації, відділ міжнародної та виробничої практики і працевлаштування, центр виховної роботи і соціально-культурного розвитку, кафедри, факультети/інститути, студентське самоврядування в разі потреби можуть ініціювати перегляд, внесення змін і доповнень до документів, що забезпечують освітній процес, несуть відповідальність за підтримання зворотнього зв'язку та реакцію на результати опитувань.

5.4 Забезпечення якості освіти функціонально спирається на принципи децентралізації, автономії та ініціативності всіх підрозділів, викладачів і співробітників. Особливе значення має автономія викладача в організації викладання навчальних курсів, визначенні принципів роботи академічної групи та умов оцінювання.

5.5 Навчально-методичний відділ забезпечення якості вищої освіти здійснює регулярний аналіз робочих програм дисциплін та навчально-методичних матеріалів, також бере участь у формуванні каталогів вибіркових дисциплін.

## **6. ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ, НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ**

Система оцінювання знань здобувачів вищої освіти включає такі види контролю: поточний, семестровий, підсумковий та атестацію. Форми проведення та критерії оцінювання поточного й семестрового контролю визначаються відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у Закладі вищої освіти «Подільський державний університет». Рекомендації щодо атестації випускників зазначені в Положенні про організацію підсумкового контролю у Закладі вищої освіти «Подільський державний університет».

Рейтингова система здобувачів визначається Положенням про рейтингове оцінювання здобувачів вищої освіти у Закладі вищої освіти «Подільський державний університет». Оприлюднення результатів рейтингу студентів здійснюється регулярно.

Оцінювання досягнень науково-педагогічних працівників здійснюється відповідно до Положення про щорічне оцінювання науково-педагогічних працівників та визначення їхніх рейтингів Закладу вищої освіти «Подільський державний університет». Головною метою оцінювання є визначення відповідності кваліфікації науково-педагогічного працівника займаній посаді. Під час щорічного оцінювання перевіряється рівень професійної підготовки науково-педагогічного працівника, ефективність праці з урахуванням конкретних вимог до цієї категорії працівників, визначаються заходи щодо стимулювання підвищення його професійного рівня, потреба в підвищенні кваліфікації та професійного вдосконалення.

## **7. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ КАДРОВОГО СКЛАДУ**

Процедура відбору та призначення на посаду науково-педагогічних працівників регулюється Положенням про порядок заміщення вакантних посад у Зкладі вищої освіти «Подільський державний університет».

Конкурс на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників оголошується ректором відповідно до наказу. Оголошення про проведення конкурсу, в якому зазначені терміни й умови його проведення, публікується в засобах масової інформації та на сайті університету.

Участь у конкурсі мають право приймати особи, які мають повну вищу освіту і за своїми професійно-кваліфікаційними якостями відповідають вимогам, установленим до науково-педагогічних працівників Законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», Ліцензійними умовами надання освітніх послуг за певним напрямом підготовки та умовам оголошеного конкурсу.

## **8. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ**

Підвищення кваліфікації (професійний розвиток) науково- педагогічних працівників та співробітників – цілеспрямоване безперервне удосконалення професійних компетенцій та педагогічної майстерності необхідних для

опанування завданнями, які сприяють підвищенню якості управлінської, навчальної, методичної, наукової, інноваційної, творчої та виховної діяльності.

Підвищення кваліфікації викладачів спрямовано на засвоєння інноваційних методик викладання та формування робочих програм дисциплін відповідно до європейських стандартів.

Науково-педагогічні працівники підвищують кваліфікацію відповідно до Положення про підвищення кваліфікації та стажування співробітників Закладу вищої освіти «Подільський державний університет» у закладах вищої освіти, відповідних наукових, освітньо-наукових установах та організаціях як в Україні, так і за її межами.

## **9. ПОСИЛЕННЯ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ**

Організація практичної підготовки студентів здійснюється відповідно до Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти у Закладі вищої освіти «Подільський державний університет».

Мета практики – набуття студентами професійних компетентностей для подальшого їх використання у реальних виробничих умовах.

Зміст і послідовність проходження практики визначається програмою практики, яка розробляється відповідною кафедрою (кафедрами) за участі представників роботодавців та студентства.

Практика студентів проводиться на університетських та зовнішніх базах практики, які мають відповідати вимогам програми. З зовнішніми базами практики (підприємствами, організаціями, установами) університет укладає договори про спільну діяльність та договори про проведення виробничої практики здобувачів вищої освіти.

## **10. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ ТА ПІДТРИМКА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

Університет гарантує, що ресурси, які використовуються для організації освітнього процесу, є достатніми, адекватними та відповідають вимогам нормативів Ліцензійних умов та Стандартам вищої освіти.

Освітній процес забезпечується матеріально-технічними, кадровими, інформаційними та іншими видами навчальних ресурсів та здійснюється у навчальних корпусах, лабораторіях, науково-дослідних та виробничих підрозділах Університету, на базах практик тощо. Під час розподілу навчальних ресурсів враховуються потреби різних категорій здобувачів вищої освіти, зокрема осіб з особливими потребами.

**Матеріально-технічне забезпечення** освітнього процесу в університеті формується відповідно до вимог освітніх програм спеціальностей, програм навчальних дисциплін і відповідає Ліцензійним умовам, вимогам інших нормативних документів та законодавству України. Університет здійснює економічно прозорі витрати бюджетних коштів та коштів, отриманих від здобувачів вищої освіти як оплату за навчання, вживає ефективних заходів щодо пошуку додаткових джерел фінансування за рахунок розроблення та впровадження інноваційних проєктів, виконання науково-дослідних робіт, одержання грантів тощо. Отримані кошти Університет вкладає в розвиток навчальних ресурсів закладу.

**Науково-методичне забезпечення** освітнього процесу включає:

- державні стандарти освіти;
- освітні програми;
- навчальні плани;
- навчальні програми з усіх нормативних і вибіркових навчальних дисциплін;
- програми навчальної, виробничої та інших видів практик;
- підручники і навчальні посібники;
- конспекти лекцій в електронному та паперовому вигляді;
- навчальні матеріали, розміщені в системі дистанційного навчання Moodle;
- інтерактивні електронні засоби навчання;
- інструктивно-методичні матеріали до семінарських, практичних і лабораторних занять;

- індивідуальні семестрові завдання для самостійної роботи студентів із навчальних дисциплін;
- контрольні завдання до семінарських, практичних і лабораторних занять;
- контрольні роботи з навчальних дисциплін для перевірки рівня засвоєння студентами навчального матеріалу;
- методичні матеріали для студентів із питань самостійного опрацювання фахової літератури, написання курсових робіт і дипломних проєктів (робіт).

## **11. ІНФОРМАЦІЙНЕ ТА ДОКУМЕНТАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

На офіційному сайті університету розміщується інформація, яка підлягає обов'язковому оприлюдненню відповідно до вимог Закону України «Про вищу освіту», а саме:

- Документи, що регламентують діяльність університету: Статут Закладу вищої освіти «Подільський державний Університет», Положення про організацію освітнього процесу в Закладі вищої освіти «Подільський державний Університет».
- Документи про колегіальні органи та їх персональний склад.
- Загальні аналітичні матеріали про діяльність університету, звіти ректора, річні звіти з різних напрямів діяльності, щорічні звіти кафедр, тощо.
- Інформація з кадрових питань.
- Нормативні документи з планування та організації освітнього процесу.
- Інформація для вступників та студентів
- Інформація про наукову діяльність університету.
- Інформація щодо фінансової діяльності університету.
- Результати щорічного оцінювання (рейтинги) здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних працівників.

Відповідальність за забезпечення публічності інформації щодо освітньої діяльності Університету покладено на інформаційно-обчислювальний центр,

керівників структурних підрозділів та відповідальних за сайт працівників структурних підрозділів.

Важливу роль в інформаційному забезпеченні освітньої діяльності відіграє наукова бібліотека, яка використовує спеціалізовані програмні продукти, що автоматизують діяльність бібліотеки (індивідуальні сервіси, електронний формуляр, обслуговування віддалених користувачів), забезпечують формування власних електронних ресурсів із диференційованим доступом до них, забезпечують інтеграцію даних до внутрішніх систем університету та зовнішніх інформаційних систем. Бібліотека має власний веб-сайт та каталоги паперових та електронних видань.

Університет також використовує електронний ресурс Moodle, який містить навчально-методичні матеріали з дисциплін відповідно до навчальних планів, у тому числі в системі дистанційного навчання.

## **12. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОЇ СИСТЕМИ ВИЯВЛЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ НЕДОБРОЧЕСНОСТІ**

Академічна доброчесність є складовою системи якості вищої освіти в Університеті.

Академічна доброчесність сприяє дотриманню вимог педагогічної й наукової етики та поваги інтелектуальних надбань, активізації самостійності й індивідуальності під час створення авторського твору та усвідомлення відповідальності за порушення загальноприйнятих правил цитування.

Реалізація забезпечення академічної доброчесності в Університеті здійснюється відповідно до Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин у Закладі вищої освіти «Подільський державний університет».

Заходи організаційного характеру спрямовані на запобігання та виявлення академічного плагіату в університеті регулюються Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових, науково-педагогічних, кваліфікаційних та навчальних роботах учасників освітнього процесу у Закладі вищої освіти «Подільський державний університет» і мають

на меті створення системи ефективного запобігання, поширення та виявлення плагіату а також підвищення відповідальності за порушення загальноприйнятих правил цитування.

## **ПОГОДЖЕНО**

Проректор з навчальної роботи



Ірина ЯСІНЕЦЬКА

Керівник навчально-методичного відділу

забезпечення якості вищої освіти



Віталій ВОЛОЩУК